

Judith Prins, het gezicht van Stichting Grazend Populair, laat een van haar lammetjes duimen. Foto: Silvia Goutier.

Stichting Grazend Populair

Symfonie voor mens, hond en schaap

Haar oorspronkelijk droombaan was lerares bloementeelt aan een tuinbouwschool. Toch koos Judith Prins een ander beroep, want ze hield niet van oppasser spelen. Na vele jaren bloementeelt doet ze dit nu uiteindelijk toch. Niet op leerlingen, maar op een kudde professionele maaiers. Samen met schapen, honden en vrijwilligers, vormt ze Stichting Grazend Populair: in te huren voor natuurlijk onderhoud. Ook door duinbeheerder Dunea. Hierbij geen machinaal geratel, maar een symfonie voor mens, hond en schaap.

SILVIA GOUTIER

Judith Prins groeide op in Zevenhuizen. Haar vader was timmerman. Zij had meer iets met bloemen. Kennisoverdracht leek haar ook wel wat. Daarom koos ze voor lesgeven in bloementeelt. Maar tijdens een stage zag ze zichzelf meer voor oppasser spelen dan lesgeven. Daarom ging ze liever de praktijk in en wel in de snijbloementeelt. Inmiddels woonde ze met echtgenoot Wil in Monster. Met hem begon ze ook in eigen tuin

met winterharde orchideeën te experimenteren. Dit resulteerde in een eigen bedrijfje en een veldgids van Nederlandse orchideeën van haar hand, resultaat van twintig jaar ervaring.

En toen kwam Daisy...

Judith wilde graag een hond. Het werd een bordercollie, Daisy genaamd. Bordercollies zijn intelligente werkhonden en hebben net als de baasjes die bij hen passen graag wat 'om handen'. Hond en mens kozen dus voor een cursus schapen drijven in Naaldwijk. Zij waren niet de enigen. Voor bordercollies en hun baasjes bleek een tekort aan trainingsmogelijkheden. Ondertussen was ook het Schoonebeeker heideschaap, het grootste natuurlijke schapenras van Nederland behoorlijk zeldzaam geworden. Ter oplossing van beide problemen richtten een aantal liefhebbers de Stichting Westlandse Schaapskudde op. Judith kwam in het bestuur terecht. In juli 2010 richtte Judith Stichting Grazend Populair op met een deel van de kudde van Stichting Westlandse Schaapskudde en enkele zelf aangeschafte Drentse Heideschapen.

Duinbeheerder Dunea zet een kudde Drentse Heideschapen in om ongewenste vegetatie op natuurlijke wijze weg te maaien. De honden van Judith worden ingezet bij het verplaatsen van deze kudde. Foto: Judith Prins.

De bordercollie is afkomstig uit "the Border", een gebied tussen Engeland en Schotland. Daar werden ze gebruikt bij het hoeden van schapen. Hun grote wendbaarheid en waakzaamheid maken hen bij uitstek geschikt voor dit werk.
Foto: Judith Prins.

Afhankelijk van de hoeveelheid land dat begraaft moet worden, zal haar kudde steeds tussen de 100 en 200 dieren tellen. Om met een dergelijke kudde te werken heeft Daisy, inmiddels elf jaar, hulp gekregen van dochter Pebbles van zeven. Voor opvolging van Daisy is ook al gezorgd. De pup Faylinn van nu nog elf weken zal als Daisy te oud is geworden ingewerkt zijn.

Van Nederlandse oorsprong

Een kudde voor een derde deel bestaande uit Schoonebeekers en voor twee derde uit Drentse Heideschapen is het oogmerk. Dit laatste ras bestaat al 6000 jaar en is het oudste Nederlandse schapenras en het enige Nederlandse ras dat hoorns draagt. Bij de Schoonebeeker zijn zowel schaaap als ram zonder hoorns.

Gelukkig hoeft de kudde dan ook nog niet te werken, omdat de vegetatie nog in ruste is. De rol van de honden is puur het verplaatsen en bijeenhouden van de kudde.

Natuurlijk maaien in Dunea's duinen

Uitvalsbasis is een wei met stal in Monster. Vandaaruit gaat de kudde naar begrazingsprojecten: braakliggend land van het Hoogheemraadschap, gemeente en projectontwikkelaars. Voordelen zijn legio: geen uitlaatgassen of mechanische herrie, terwijl een kudde schapen goed oogt in het landschap. Het selectieve grazen van schapen verhoogt, mits met enige voorzichtigheid uitgevoerd, de natuurwaarde van een terrein. Daarom neemt de kudde steeds meer projecten met als doel natuurbehoud aan. Dunea,

De Schoonebeeker is het grootste Nederlandse schapenras. Beide rassen lammeren gemakkelijk af en zijn zelden ziek. Ze zijn zelfstandig en kunnen zich in ons klimaat en op schrale grond goed redden. Een schaaap wil bevallen zonder publiek. Met dat voor ogen kan ze haar bevalling wel tot 24 uur uitstellen. Daarom komen de meeste lammetjes hoofdzakelijk 's nachts of vroeg in de ochtend ter wereld. De kudde van Stichting Grazend Populair is dan altijd binnen. Weliswaar hoeft een herder in de Nederlandse duinen niet te vrezen voor beer en wolf, maar Reintje de vos lust ook wel eens een lamsboutje. Een vos is eigenlijk alleen gevaarlijk op het moment dat het moederschaaap van het tweede lammetje bevalt. Het eerste pasgeboren lammetje is zelf dan nog te klein en te zwak om voor zichzelf op te komen en de moeder is druk bezig met de bevalling. Een lammetje van een week of ouder kan zichzelf verdedigen. In de lammetjestijd (februari/maart) blijven de honden op afstand. De schapen met hun lammeren raken anders in paniek.

beheerder van de duinen tussen Monster en Katwijk, heeft in Solleveld eigen Drentse heideschapen lopen ter bestrijding van allerlei ongewenste grassoorten. Voor het verplaatsen van deze kudde maken ze gebruik van de diensten van Judith en haar honden.

Kunnen herders ook met vakantie?

Geen blatende schapen voor een incheckbalie, de kudde viert vakantie in eigen wei. Maar dankzij vrijwilligers kunnen Judith en Wil best wel een weekje of twee naar het buitenland. Vooral Wil vindt dit leuk, maar voor Judith is Drenthe soms al ver genoeg.

Voor meer informatie:
www.grazendpopulair.nl
www.judithprinstuinorchidee.nl
www.westlandseschaaapskudde.nl

SILVIA GOUTIER IS RIJKSAMBTEenaar EN VRIJwilliger VOOR DIVERSE NATUURORGANISATIES.

Heide, schapen en een hond - plaatje van een uitgestorven beroep ware het niet dat in het kader van landschapsbeheer tegenwoordig herders en kudden noodzakelijk zijn om vergrassing tegen te gaan.
Foto: Leo Laaijenga.